

Пам'ятаймо
про
Україну!

ПРЕЗИДЕНТ КАЗАХСТАНУ ВІДВІДАЄ УКРАЇНУ

Київ (Р.Р.). — Тут 10-11-го серпня перебував з офіційною візитом президент Казахстану Нур султан Назарбаєв. Гостя на летовищі в Борисполі зустріли пер-м'ястер України Віталій Масол, міністер закордонних справ Анатолій Зленко, голова адміністрації Президента Дмитро Табачник і посол України Юрій Ключков.

До складу казахської делегації увійшли міністер закордонних справ К. Судабаєв, міністер промисловості і торгівлі В. Костюченко, голова Комітету національної безпеки П. Ісінгір'янін.

Н. Назарбаєв народився 1940 року в селі Чомолган, Каскелінського району, Алма-Атинської області. Він металург, доктор економічних наук. Навчався спочатку в Україні у Дніпропетровському технікумі, а потім у Караганді. Від 1984 до 1989 року він був головою Ради міністрів Казахстану, а в грудні 1991 року його обрано президентом Республіки Казахстан.

Під час дводенних відвідин України Н. Назарбаєв і Президент України Леонід Кучма підписали меморандум про подальше зміцнення відносин і співпраці між двома державами. На завершення зустрічі відбулася спільна пресова конференція, під час якої представники преси доповіли, що президенти домовилися про співпрацю в галузях сільськогосподарства, машинобудування, дослідження космосу тощо. З України до Казахстану відходять 77 видів продукції, а з Казахстану в Україну — 58 видів. Як сказав Назарбаєв, попередні угоди між Україною і Казахстаном працюють, але цього тепер замало: треба збільшити співпрацю і створити власність України на території Казахстану і навпаки. Він також сказав, що видобути сировинну міду в Казахстані можна жити на українських заводах.

В. Масол повідомив, що згодом до Казахстану вилетить група українських експертів для підготовки спільних документів про співпрацю в різних галузях.

Президент України Л. Кучма, на запитання щодо створення наддержавних структур СНД, відповів: «Я підтримую ідею єдиного економічного простору, а щодо наддержавних структур, то це питання ми зараз вивчаємо. А взагалі бачу тут одну суттєву проблему: авесь світ об'єднується, не втрачаючи незалежності».

У четвер, 11-го серпня, Україну відвідала також делегація Республіки Молдова на чолі з пер-м'ястром Андрієм Сангелі. Відбулася зустріч з членами Уряду України та пер-м'ястром В. Масолом обговорено проблеми охорони кордону та праці мігрантів. Члени молдавської делегації домагалися, щоб об'єкти, побудовані за часів СРСР юридичними особами Молдови, перейшли у власність Молдови. Українська сторона зауважила, що згідно з конституцією України всі об'єкти на території держав є її власністю. Делегата Молдови особливо наполягала на передачі власності за лізингового транспорту. Пер-м'ястер України В. Масол погодився на компромісний варіант: зменшити перепони на шляху перевезення товарів лізинговим транспортом. Молдавська делегація все ж настановила, щоб власність Молдови було оголошено куратори, які раніше були підпорядковані Молдавській ССР. Українська сторона погодилася розглянути це питання.

В Бостоні відзначають роковини незалежності України

Бостон (О. Шудлок). — Тут в середу, 24-го серпня ур., в год. 12-ї роковини на площі перед Міської радою відбудеться відзначення третьої річниці відновлення державності України. В програмі: піднесення українського національного прапора, святочне слово та привіт.

Україні в Києві, який тепер перебуває в Бостоні. Привіт вилонить представники сїтей, міста та інших національностей.

Губернатор Вільям Велд та мейор Томас Меніно проговорили 24-го серпня українським Дем Незалежності у Массачусеттс і в Бостоні.

Святочне слово вилонить д-р Богдан Ажнюк, співробітник Інституту Української мови при Національній Академії Наук Ук-

раїнської держави. Початок о год. 12-ї години.

У програмі: доповідь консула Віктора Крижанівського, виступи сенатора Джо зефа Лібермана та інших.

Гартфорд вішанує роковини незалежності України

Гартфорд, Конн. — Тут у неділю, 28-го серпня, в Українському Народному Домі організації міста Гартфорду та околишнього святокового об'єднання треті роковини відновлення

Української держави. Початок о год. 12-ї години.

У програмі: доповідь консула Віктора Крижанівського, виступи сенатора Джо зефа Лібермана та інших.

У Джерзі Сіті відзначають відновлення державності

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Місцеве громада відзначить третю річницю відновлення Української державності доповіддю, котру вилонить д-р Аскольд Лозинський, та буде висвітлено найновіші події в Ук-

ЗЛОЧИНСТВО ЗРОСТАЄ

Одеса (Р.Р.). — Тут у неділю, 7-го серпня, невідомий застрелив з пістолів президента і головного бухгалтера забезпеченої компанії «Соло» — брата Анатолія і Станіслава Древів. Як поінформують представники відділу боротьби з організованим злочинством Володимир Філіпов, убивця чекав на них біля будинку на лаві і навіть розмовляв із мешканцями будинку.

Два дні перед тим у місті відбув також президента фірми «Дента» Вадима Себеріна. Убивця на очах лозинського розправився з ним, після чого сім на мотоциклі товариша та зник. Працівники правоохоронних органів не подали нічого конкретного про ші вбивства та про раніше скоєні злочини одеських підприємців Ремітаїла, Демченка і Жука.

У Симферополі 30-го липня біля радника президен-

В УКРАЇНІ ЗЛІКВІДОВАНО РАКЕТНО-ЗЕНИТНУ ШКОЛУ

Київ. — Згідно з повідомленням ІНГАН, 12-го серпня завершено ліквідацію Київського вищого зенітного ракетного інженерного училища (КВЗІРУ).

Один з науковців Міністерства Оборони України, Олександр Авраменко, прокоментував цей факт, сказавши, що КВЗІРУ є одним з найстаріших навчальних закладів, який головним чином готував фахівців протиповітряної оборони. На його думку, ліквідація училища — це лише ланка в панорамі навмисного розвалу системи військової освіти в

Фракція „Реформи“ невдоволена

Київ (Р.Р.). — Тут 8-9-го серпня фракція українського парламенту „Реформи“, до якої належать депутати України Віктор Пинзеник, Володимир Лановий, Григорій Недига, Сергій Головатий, Сергій Соболев, Віктор Шинків, Тарас Стецьків, Григорій Омельченко та інші, оприлюднили заяву, з приводу нездоволюючої праці парламенту.

На думку авторів заяви у Верховній Раді спостерігаються „негативні тенденції деструктивного дії“. Члени фракції „Реформи“ зауважують, що недоборання депутатів лівої сили в парламенті використали для здійснення своїх політичних інтересів з намірами узурупувати владу.

„Відновлено бюрократичну систему організації управління Верховної Ради через рудимент комуністич-

В. Радецький прийняв представника Пентагону

Київ (Р.Р.). — Тут у четвер, 11-го серпня, міністер оборони України генерал армії Віталій Радецький зустрівся з асистентом секретаря оборони ЗСА з військово-політичних питань Ештоном Картером.

Під час зустрічі обговорено стан виконання договору Стратегі-1 і тристоронньої угоди України, ЗСА і Росії. В. Радецький сказав, що Україна дотримується термінів виконання угод, а фінансова допомога з боку ЗСА, яка повинна б вилонити ці терміни, не надходила зовсім. Це викликає невдоволення керівництва України до об'єднаного ЗСА. У відповідь Е. Картер повідомив про причини затримки допомоги і заповняв, що вона почне надходити ще до кінця серпня. Е. Картер також передав В. Радецькому конкретні проекти, у яких визначені об'єкти і терміни допомоги і названі американські експерти, які відповіли за виконання цих проектів.

ЧЕРНІВЦІ. — Ліберальна партія „Україна, Європа, Світ“ повідомила, що делегація міністерства нафти Іраку замовила обладнання для перероблення нафти у чернівецькому машинобудівельному заводі. Згідно з угодою, Ірак розраховується на нафту, а Державний комітет України з нафти і газу надасть пільгові кредити чернівецькому заводі.

ЗСА І ПІВНІЧНА КОРЕЯ ПІДПИСАЛИ УГОДУ

Женева. — Американсько-північнокорейські переговори закінчилися підписанням важливої угоди. Вона відкриває можливість міжнародної перевірки північнокорейської ядерної програми і поглиблює нормалізацію двосторонніх стосунків. Хоч обидві сторони визнають, що угода не розв'язує всіх гострих питань, все ж вона є позитивним компромісом і дозволяє рухатися далі.

Керівник американської делегації, заступник державного секретаря Роберт Галуччи повідомив, що північнокорейський уряд вперше пообіцяв відмовитися від створення ядерної зброї і висловив готовність допустити міжнародних інспекторів для перевірки своїх ядерних центрів. Представник Північної Кореї також заповняв, що його країна залишиться членом Договору про нерозповсюдження ядерної зброї і буде дотримуватися всіх його умов. Крім того, Північна Корея передасть З'єднанім Штатам відпрацьоване ядерне паливо для дальшої переробки.

Підписана угода передбачає також деякі зобов'язання

У СВІТІ

МАРІЯ ВЕРБРААК, представник Фонду Анни Франк, проголосила в Амстердамі, що в цьому році медалею Анни Франк буде нагороджений президент Південно-Африканської Республіки Нельсон Мандела. Цю нагороду дістає рад на два роки організації або особа за особливий внесок у боротьбу проти расизму, дискримінації і різних упереджень на расово-релігійному ґрунті. Медалею заповна в пам'ять жидівської дівчинки Анни Франк, яка загинула в Голландії з рук нацистів у роки Другої світової війни.

ЧЕМПІОН СВІТУ з шахів Гаррі Каспаров повідомив у Загребі, столиці Хорватії, що на майбутньому шаховому чемпіонаті Європи він виступатиме за боснійську збірну дружину і під прапором Боснії та Герцеговини. Г. Каспаров, який у липні цього року став почесним громадянином Боснії, сказав, що „відчуває почуття солідарності з мешканцями Сараєва і має до них глибоку симпатію“.

МОЛДАВСЬКОМУ УРЯДОВІ вдалося досягнути домовленості з Росією щодо виведення російських військ з молдавської території. Переговори у цій ділянці продовжуються понад два роки. Військо Росії залишить Молдову протягом трьох років. Проти цього рішення виступили сепаратисти російськомовного молдавського Придністров'я, які вважають, що російська армія повинна залишатися в регіоні аж до часу проголошення „незалежної Придністровської республіки“.

МОСКОВСЬКА ГАЗЕТА „Куранти“ виступила статтю відомого російського економіста Гігорія Янінського, в якій він стверджує, що Росія знову увійшла в період застою. „Реформи не затрудили підставних елементів старої суспільно-політичної і економічної системи. Зберігається стара структура виробництва і колішні монополії, відсутні, як і коліш, конкурентні середовище, справжнє приватна власність і право власності взагалі. Зберігається контроль глибока суспільна іррація між владою і народом, нема ніякої потреби суспільства над державою“, — підкреслює Г. Янінський.

АЛЬБЕРТІНСЬКИЙ СПЕЦІАЛІЗУВАВ вдалося встановити ім'я терориста, причетного до вбивства п'яток французів у столиці Алжирі 29-го серпня ц. р. Мова йде про 26-річного Джалілі Зітуні — командира „дружини смерті“, найрадикальнішої фундаменталістської організації країни. Починаючи від вересня 1993 року, жертвами „дружини смерті“ стали 57 громадян різних країн. Д. Зітуні дістав теологічну освіту в Ірані і там відбув терористичні вивіски. Його бойовики, як іранські французька газета „Оранс Суар“, з'явили всі родини зв'язки і зрештє всього, що хоч якоюсь мірою пов'язані з Заходом“.

БАВАРСЬКА ПОЛІЦІЯ повідомила про арешт шести осіб, у яких знайшли збагачений уран-235. Це вже третій випадок, коли в Німеччині знаходять радіоактивні матеріали, контрабандно перевезені з Росії і призначені для виготовлення атомової бомби. Слідство встановило, що на чолі групи були контрабандистом стояла 48-річна німка. Вона визнала себе винною і сказала, що займалася протизаконною діяльністю заради матеріальної вигоди.

ОДНОМУ ЗІ ЗАКЛАДНИКІВ, захоплених „черноним мхерами“ 26-го липня ц. р., 28-річному англійцеві Маркові Слеттеррові вдалося передати на владу декілька благальних слів на адресу камбоджійської влади: „Змилуйтеся, вивольте нас, верніть нас до наших родин!“ М. Слеттер просить уряду у Пномпені надати можливість його родити внести вилуч. За кожного з 16 закладників „черноним мхерами“ вимагають 50,000 дол. З Камбоджі прийшло повідомлення, що закладники змушують від зорі до зорі працювати на плантаціях рису.

КОШІЛІНИЙ ДИСИДЕНТ і відомий російський письменник Александр Солженіцин, який недоволює повернувся на батьківщину, заявив, що він категорично не погоджується з „федеративним устроєм Росії“. На його думку, федерацію запровадили Ленін і Сталін, „щоб послабити російський народ“. Навіть російські газети пишуть, що А. Солженіцин виставляв себе на посміховище, впаваючи, нібито в роки існування Совєтського Союзу „всі республіки жили за рахунок Росії“.

ПРЕЗИДЕНТ ЧЕЧНІ ПРОГОЛОСИВ ЗАГАЛЬНУ МОБІЛІЗАЦІЮ

Грозний, Чечня. — Згідно з рішенням 2-го загальночеченського народу, Діудар Дудаєв, президент цієї невеликої кавказької республіки, яка домагається визнання своєї незалежності від Росії, видав указ про мобілізацію всього дорослого чоловічого населення Чечні.

На практиці це означає запровадження військового стану. Армія, збройної формации міністерства внутрішніх справ і департаменту державної безпеки приведені у бойову готовність.

Щодо „Тимчасової ради“ в Надтеречному районі республіки, то її організатори

„З'їзд засудив на кару смерті, за піривну терористичну діяльність проти чеченського народу“.

На неодноразові заяви Д. Дудаєва про його бажання з'єзвувати взаємини з Москвою шляхом мирних переговорів президент Росії борові Єльцин відповів категоричною відмовою. Московська газета „Комсомольская Правда“ у репортажі з Чечні визнає, що російський уряд вже відверто підтримує, фінансово і збройно, опозицію до президента Д. Дудаєва „Тимчасової ради“ Чечні.

Передбачається зниження цін

Київ (Р.Р.). — Тут 10-го серпня голова Комісії Верховної Ради з питань фінансів і банкової діяльності Віктор Суслєв повідомив, що після зміни в економіці, які відбуваються найближчим часом, зменшаться ціни на деякі харчові та промислові товари в Україні.

За словами Суслєва, хоч

Додаткові вибори відбудуться в листопаді

Київ (Р.Р.). — Тут 11-го серпня голова Центральної виборчої комісії Іван Ємець поінформував про результат виборів до Верховної Ради України 24-го і 31-го липня та 7-го серпня.

В результаті перевірок і скарг, що надходили з округу, визначено, що в шістьох округах кандидати на депутатів не дістали необхідного числа голосів, або у виборках взяло участь менше, ніж 50 відсотків виборців, отже вибори там визначено недійсними.

Додаткові вибори депутатів України призначено на 20-го листопада і відбудуться в 20-ти виборчих округах, в тому числі і в Новгород-Сіверській окрузі ч. 448, де був обраний Президент України Леонід Кучма. Після обрання Президентом, він віддав депутатські уповноваження.

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОГО ЧЕТВЕРГА, 11-го серпня, Сенат голосами 94 до 6 схвалив поданою президентом Біллом Клінтоном кандидатурою Джейн Еллен „економісти з Каліфорнії до Ради валютних резерв. Сенатори старалися схвалити її кандидатуру, ще перед віткротом, 16-го серпня, бо на той день заплановано засідання ради для розгляду можливості наступного підвищення відсотків на короткотривалі позички. Однак зважачи економічної політики у Вашингтоні зазначають, що леве чи її присутність на тому засіданні може бути будь-який вплив, бо звичайно нові члени не є надто готвими на першому засіданні, а навіть у протилежному випадку то це один голю серед 19.

ТРИ РОКИ ТОМУ 19-го серпня 1991 року у Брукліні машина з автомобільної колони ортодоксальної жидівської секти „Лобаніяни“ убива семінального муринського хлопчика. З цього приводу в ділянці Краун Гайтс розпочалися жорстокі заворушення, у висліді котрих загинув Янєкель Розенбаум, студент рабинської школи та гасидський науковець. У вбивстві оскаржено 16-річного муринського юва Лемрика Нелсона, якого 29-го жовтня 1992 року лавна присяжна звільнила через брак доказів і сумнівних потягнє поліції. Однак минулого тижня на постійні домагання родини вбитого та жидівської „гасидської громади“ Л. Нелсона поново оскаржено, тим разом федеральною прокуратурою за переступлення громадських прав Я. Розенбаума. Це потягнення дуже турбує бруклінську громаду, бо побоюються, що це може спровокувати нові заворушення.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ ПЕНТАГОН повідомив, що морська флота ЗСА вислала два воєнні кораблі в заміну тим п'ятьом кораблям, які тепер ведуть охорону службю поблизу Гаїті. Існує призначення — бути готовими до евакуації громадян ЗСА з Гаїті, який заїде для цього потреби. Військової кораблі, що відчалили з військово-морської бази у Норфолк, Ва., це „Вест“, „Нешліп“. Вони замінюють воєнні кораблі „Маунт Вітні“ та „Іншоп“ і три менші військові судна.

У ВІСЬОМУ, 11-го серпня, президент Білл Клінтон зазнав на його превелике здивування це одного удару — відкидання в Палаті Репрезентантів ним пропозованого плану боротьби зі злочинністю. Голосами 225 до 210, те 58 демократів голосували проти своєї партії та свого Президента, відкинувши спробу представити цей законопроект до дискусії в палаті Репрезентантів. У законопроекті пропонувалося забороною 19-ох родів напівавтоматичної зброї, проти чого виступили прихильники зброї, а також включалося до згаданого законопроекту кара смерті за більше число злочинств, як досі. Проти цього виступали ліберали і мурини. Ця програма дуже схвальновала та розлізла президента Б. Клінтона, який публічно назвав це „процедуральним трюком, запропонованим Крайовою асоціацією власників рушниць і сильно підтриманою республіканцями“.

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашингтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to: "Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$55.00, на півроку—\$32.00, на 3 місяці—\$17.00. Для членів УНСюжаю \$30.00 річно. За кожну зміну адреси—\$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Бій за реформу охорони здоров'я

У вівторок, 9-го серпня ц. р., в Сенаті розпочалися дебати над законопроектами про проведення радикальної реформи існуючої в Америці системи охорони здоров'я.

Як уже було про це мовою на цьому місці, у Конгресі появились аж три проекти такої реформи: президента Билла Клінтона, демократичних конгресменів та голови демократичної більшості в Сенаті Джорджа Мічелла. Нема визначеного терміну на дебати, Президентів везежити на акційшішому проведенні законодавчої процедури, — критично наставлено законодавці з обох партій правильно вказують, що йдеться про таку надзвичайно важливу, складну й навіть контрверсійну проблему, що її треба всебічно й ґрунтовно розглянути, що її поспішна постановка може принести непоправні наслідки. А втім, проблема часу дебатів має ще інший аспект: загально вважають, що щорічні частинні очні вибори значно збільшують кількість республіканських конгресменів і сенаторів, що автоматично продовжить законодавчу процедуру, а то і поставити під знак запити схвалення такої реформи.

Ніхто в Конгресі не заперече принцип, що реформа потрібна. Але існує острах, що реформа не збільшила прерогатив державного апарату, щоб не довелося платити відсотки і щоб не розпущена і так найбільша в Америці бюрократична формалістика. Президент Б. Клінтон схвалив проект Мічелла, дармащо той проект передбачає забезпечення здоров'я тільки 95 відсоткам громадян і згори заповідь, що здійснення реформи приїде у наступному тисячолітті. Щодо коштів реформи, за проектом Мічелла, то він має вносити 420 бпл. доп. до кінця 2000 року і один трильйон дол. у дальших чотирьох роках — астрономічні суми, які мусять прологоджувати ентузіазм прихильників реформи.

Розгляд проектів реформи переплітається з партійно-політичною грою. Демократам страшно зазлежити на схваленні будь-якого законопроекту реформи, бо це був би могутній аргумент у виборчій кампанії за другу каденцію урядування Клінтона. Він не користується особливими симпатіями у власній Демократичній партії, але справа не в особі, а в президентстві, щоб зберегти її за Демократичною партією. Ясно, що тактично-політична калкуляція Республіканської партії змагає до того, щоб обмежити урядування Клінтона до однієї каденції, і провал його ініціатив та безуничної пропаганди у користь такої реформи був би знаменитим аргументом на безвартістн лідерства 42-го з черги президента ЗСА, дарма що він на своїй третій з черги пресовій конференції дав тяжкому запевненню, що має за собою лапцюв великих успіхів у внутрішній і закордонній політиці.

Очевидно, що це ненормальний стан, коли приблизно 14 мільйонів американських громадян не мають взагалі ніякого медичного забезпечення. Ненормальний стан, коли робітник чи службовець, який користувався забезпеченням здоров'я, що його оплачував працевлаштувач, втрачає його з переходом на іншу працю. Ненормальний стан, коли затяжна недуга чи поважна і складна операція коштують такі велетенські суми, які руйнують не дуже заможного пацієнта. Ненормальний також стан, що різні ліки, які продукую американська фармацевтична промисловість, за кордонами Америки дешевші, ніж у самій Америці, і що їх ціна різна в різних стейтах Америки. Ті аномалії спонукують ставитися прихильно до самої ідеї, що потрібна реформа, але від доброї ідеї до доброї реформи — дуже важкий шлях.

Ми є тепер свідками драми, яка розгортається у Конгресі з нав'язним доказом на суперечність між ідеєю і її здійсненням. Воно подібне до драми, чи радше трагедії, якою є яскрава розв'язність між мріями мрійника та сірою щоденною дійсністю.

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН призначає Глену Гачіна головою Фонду підприємництва західних держав СНД (Україна, Молдова і Білорусь). Фонд сприятиме розвитку приватного сектора у тих державах. ЗСА планують протягом 3-4 років надати фінансово 150 мл. дол. через Агенцію міжнародного розвитку. Фонд надаватиме уповноважені роботи акціонерні інвестиції, надаватиме позички та технічну допомогу під підприємствам новим приватним компаніям та підприємствам у державах СНД. Окрему увагу приділятимуть малим підприємствам і підприємствам середнього розміру.

Протягом перших трьох років незалежності політику всіх урядів України стосовно до зросту закордонних інвестицій і розвитку міжнародної торгівлі не можна назвати ні стійкою, ні ліберальною. Причини лежать у відсутності концепції загальної економічної програми, в надто частих змінах осяг, відповідальних за реформу економіки, в опозиції глибоко закордонних інтересів впливової номенклатури у Верховній Раді. Завдяки цьому ряд факторів ускладнював спільновою розвиток міжнародних економічних відносин України, а зокрема долина чужоземного капіталу. Важлими між ними були нестабільність вимірної вартості карбованця, змінилася тарифна і податкова політика щодо імпорту і експорту товарів, високі податкові обтяження підприємств, які проявляли хоч якісь успіхи на міжнародних ринках, низький фіксований вимірний курс долара в порівнянні з його дійсною вартістю на українському ринку.

Все ж державна статистика вказує, що на кінець грудня 1993 року кількість зареєстрованих спільних підприємств зростає до 230, тобто більше, ніж на кінець 1992 року. Хоч українське законодавство дозволяє різні форми закордонних інвестицій, включно

Західна Європа та ЗСА протягом останніх кількох років який-сь струс — не хочуть бачити небезпечне, може вона проміне. Після розпаду агресивного ССРП Захід остаточно переконався про спроможність російських експансіоністів реставрувати "імперію зла". Захід приходить до висновку, що далі ходити в пісок не можна. Події в Грузії, Вірменії, Азербайджані, Молдові, Таджикистані, Чечні, а то й затії п'ятиколонією у Криму переконують Європу і ЗСА, що дальше потугати російським імперіалістам небезпечно, бо їх підтримують більшість виборців.

У статті з "Пам'яті" про втрачену славу Кремля. Єдиним неспроможним оживити російську імперію, надрукований "Ю.Є. Нюз енд Ворлд Ріпор" з 8-го серпня, автор Фред Колмен обміркує справу можливого реставрування Советського Союзу через реінтеграцію — швидке відкорення відновлення незалежних держав, чи через інтеграцію — повільніше осягнення тієї ж мети при допомозі економіко-фінансових засобів.

Реставрація російської імперії, — продовжує автор, — може звести реформу реформи. Росія має вибрати реформу або ССРП. Москва не може осягнути обі мети в той сам час. Перетворення слабкої конфе-

Марта Тарнавська

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „БАБУНЯ НАШОГО ЧАСУ“

Живемо в Америці поруч інших етнічних груп, що прибули сюди зі східної Європи й Евразії: поляків, росіян, жидів, литовців, латвієв, естонців, вірмен. Деякі з цих груп численніші, багатші і вливівіші від українців. Є і такі, що їх в Америці менше від нас, але впливи сильніші і сягають дальше від наших. Чому? Ми звикли завжди казати: бо вони багатші, бо мають гроші. Ну, звичайно: міцна економічна база дає силу і вплив у суспільстві. Але капітал — це тільки інструмент, що ним треба вміти користуватися. І життя на різних рівнях — відчотиричленим родинам до багатомільйонної установи — дає нам приклад, де наші багатство при нерозумному господарюванні може не приносити забезпечення і добробуту. Різницю роблять не тільки гроші, але передусім люди: люди із досвідом, що вміють відірвати важливе від тривіального, люди з ініціативою, активні і творчі, що хочуть і вміють діяти шпестримано і відважно, що готові підтримати справу, як вони вірять не тільки старших своїх кішені, але й посягають свого часу і труду. Такіх людей мають багато наші американські сусіди східноєвропейського походження. Нам варто було б більше цікавитися тим, як вони діють, як вони працюють. Варто часом глянути на світ порівняльним оком — не одного можна навчитися.

Наш літературний конкурс — це приклад, як багато значить у вільному суспільстві розумна приватна ініціатива. Це доказ, як різницю в громаді роблять окремі люди, якщо у них є свідка мислі, щедрий, організаційний хист і добра воля посвятити для громадського добра трохи свого часу і труду. Цей конкурс, що його ми завершили читанням унікальн із нагороджених творів, постав з ініціативи добре ввіданого видання Філадельфійського громадянина д-ра Миколи Ценка. Ідея відшляхува бабу — і то саме

Микола Сайгуха

ЧУЖОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ В УКРАЇНІ

із застосуванням підділів чужоземних корпорацій, найбільш поширеною формою є спільні підприємства, які стісли, зокрема, полярники в секторах торгівлі харчовими продуктами або товарами домашнього вжитку. Говорячи про кількість, слід пам'ятати, що якась частина зареєстрованих спільних підприємств діє ще зовсім регулярно, а також, що річні обороти всіх таких підприємств разом дорівнюють заледве малій частині оборотів підприємств державного сектору.

Із загальної кількості спільних підприємств найбільш відсоток належить Польщі (22,9 відс.), за якою йдуть ЗСА (16,3 відс.), Росія (15,3 відс.), Чехія і Словаччина (13,9 відс.), Мадририччя (13 відс.) та інші держави. Підприємства з чужоземним капіталом надано різні полегші, найважнішою з яких є звільнення від обов'язкової виміри їхніх валютних приходів на українські карбованці по низькому курсу, фіксованому Національним Банком України (НБУ). Всі

Михайло Шполюк

НА ЗАХОДИ — ЗМІНИ

дерарш СНД в новий Союз зумислю б Росію доставляти енергоенергій і сировину біднішим республікам по дешевій ціні. Автор наводить твердження, ніби Росія „є найбільшою перешкодою реставрування Советського Союзу". Сльшци стоїть перед дилемою: якщо каже „так" стосовно реінтеграції нового Союзу, він пущає економічного лиха; якщо „ні" — він наставляє проти себе великого роду російських жаринювачів і директорів військово-індустріальних комплексів з західно-американським інстантом. Міністер оборони Росії Павел Гривач поводить як диктатор, шукаючи слаби місця в новопосталих незалежних державах, колишніх республіках Советського Союзу, прибираючи їх при допомозі російських збройних сил, ніби мирноощі з наміром повернути неохочі колишні республіки до російської кошаки.

Термін „реінтеграція" є словом сигналу для реставрування ССРП. Захід спостерегає за процесом реінтеграції і, залежно від способу російських заходів у цьому напрямі, залежить реакція Американої Клінтона та Західної Європи. У зв'язку з цим, здається під впливом антиукраїнських сил у Вашингтоні, президент Клінтон недавно, перед відлітом до Європи, німаво заявив, що ЗСА підтримав б „дійсно добровільне об'єднання східноєвропейської федерації". Нїби у відповіть, російський політолог Кортунов заявив, що „подружжя і гвалтування ведуть до народження дитини, але різниця в процесі є важливою".

Президент Сльшци, — продовжує автор, — після недавніх президентських виборів вагається щодо політики реінтеграції чи інтеграції стосовно відновлення незалежних держав — України та Білорусі. Його дорадник Мігранян радить „президентський заяву", підтримавши політику інтеграції як запобіжну політичну тактику для заспокоєння опозиції, а відтак довгі переговори для відкладення і, можливо, обмеження економічних збитків у Росії. Новобіраний президент, Леонід Кучма в Україні і Олександр Лукашенко в Білорусі, послабили передвзборну реторіку щодо можливого нового Союзу для заспокоєння національно-самостійницьких патріотичних сил в

увати ринкової вимірний курсі притримуватися строї контролю інфляції.

Для захопту інвестицій чужоземного капіталу в українську економіку були зроблені зони і доповнені обов'язуючого законодавства. Слід згадати проголошену в лютому 1994 року програму, в рамках якої чужоземним інвесторам прислуговувать дозволити податкові полегші і звільнення від мита на імпортовані сировину або комплектуючі частини. Чужоземні корпорації, які вкладають свій капітал у пріоритетні сектори економіки України (наприклад, вироб харчових продуктів, продукцію одягу і взуття, медикаментів, машинобудівництво, електроніку, туризм та легкі індії), які створюють нові місця праці і введуть модерні технології, будуть звільнені від податків на час від одного до п'яти років у залежності від виміри їхньої інвестиції. Таким підприємствам надається також право на 30 відс. знижене мито на імпортовані сировину і наповне звільнення від мита на складові частини, які будуть використувані в локальному виробництві в Україні. Інвестиції у згадані пріоритетні сектори будуть також звільнені перші три роки від податку за додаткову вартість.

Закінчення буде.

іхніх країнах. Дебати в ній справу в Росії є варті уваги. Реінтеграція веде до реставрування ССРП, можливо, і силою. Інтеграція — значить вільні взаємно-корисні економічні зв'язки і інша добровільна співпраця поміж колишніми советськими республіками, тепер відновленими незалежними демократичними суверенними державами. Вибір Росії поміж двома шляхами, реінтеграції чи інтеграції, допоможе встановити, чи приїде до другої світової холодної війни.

Певне світло на ситуацію стосуючись між трьома державами — Україною, ЗСА та Росією — кидає стаття в „Нью Йорк Таймс" з 2-го серпня п. з. „Гор в Україні висловлює підтримку України як економічною зміни". Зустрінувшись у столиці України Києві з новообраним президентом Леонідом Кучмою, віцепрезидент А. Гор пропонував Україні сильну підтримку ЗСА для проведення реформ з метою стабілізації і подолання економічної кризи. Справа економічної допомоги Україні, сказано у статті, — „є надзвичайно важливий пріоритет зовнішньої політики ЗСА, заявив А. Гор. Сильна і квітуча незалежна Україна — це фактор стійкості і миру в Центральній Європі та у

(Закінчення на стор. 3)

Іванна Савицька

Лемко помер

— А ти, голубе Михайле, вівсяним пшеничким і життвом чиром годований, не спирирайся аж небесний одноквірок і не чекай, аж ти закльчид до столу. Ти всі в тебе будеш стоя на остатку, і гантерше панікаділо, либонь, тобі не поможе, але кажу — либонь, бо ануж станаєш чуло...

А тим часом у небеснім ОУМН (Об'єднанні Українських Мистців Неба) велику раду скликають, стлі довший-предовгий розложки їм, і мистці один за одним за той стіл засідають. І не в азбучному порядку, і не за роками смерті, а так, де хто сам хоче, і де кому міще попаде.

Першим приїшов Гордінський, а сіва на початку мистці, а обидва Холодні дивляться на його скоса, та і кажуть: „Той гордий галчанин не поступить Україні ані на один центиметер".

Надходять достойний Дам'ян Гортяквичі і Осінчук Михайло, а Мороз (теж Михайло) кидає у них злісним оком, і знову, і знову сече: „Ради хліба вкуса — малюють Ісуса".

Приїшов баталіст Андрусів, і стало тихо, під церковні, тільки Микола, під коліями, а все у нього легкого, ленького дрижить...

Стіл довгий, а криєп шоб менше, а тут і Ботурнін, і Литвиненко, і Гізідовський, і Дядинок, і коліорист Неділко, і ніхто не може сидіти кінець столу.

Владислав Стольницький

Навіщо квітти!..

„Навіщо квітти?" — серце не тумас і тільки погляд стигне, ніби глей.
Не двері — душу ніжно відкривають тому, хто пригорнувся до грудей.
Про долю не питають сиротини.
Коли і в згадці загубився він.
Його життя третини на волостині над безвісто, мов непочутий дзвін.
Як не можуть ніженою сявзою на відданість його відповісти — хоча б від нього відвела безсонна рука чутлива дотормок протистим.
А чи він словом, встражданим знову, серця у лодях зворухне на мить?
Віддунням камінь озиваєся на слово — не жвабе чиясь душа не защемить?

української діаспори, і в деяких газетах України. Навіть така, здавалось би, проста річ, як оповістка про конкурс може часом принести несподівані компліменти. От, наприклад, „Література України", газета Сльпін Письменників України, що їй вислано комунікате чє в квітні, надрукувала його 30-го вересня 1993 року, тобто точно в день, коли кінався термін для надсилання творів. Та це, щоб ніби не було помилкою редакційної недбайованості, дату остаточного терміну конкурсу в надрукованому тексті було пропущено взагалі. Так ніби конкурс триватиме до безконечності: пишіть, люди добрі, про бабусь та й надсилайте ваші твори до Філадельфії... Така то титова українська недовітовість...

Надійшло на конкурс 57 творів, у тому числі 14 з Америки, одні з Канади, два з Німеччини, а решта — з України. З Києва прийшло 22 твори, з Львова — сім, з Івано-Франківська — два, з Рівного і Житомира — по одному. З трьох інших надішли твори: 4 з Київської області і по одному з областей Івано-Франківської, Хмельницької та Рівненської.

Тема конкурсу — твір, в широті якого стоїть бабуна — причиняє, мабуть, до центрої популярності конкурсу і до факту, що надійшло так багато творів. Примама заробити 500-доларову нагороду за повість про бабуну була великою спокусою: гроші потрібні всім, зокрема в Україні, а хто з нас не має бабусь? Та ще й факт, що крім повістей, оповідань і поем, конкурс брав на розгляд також спогади. Це захоувало. Давай писати про спогади про бабуну! І так у конкурсі взяли участь і справжні письменники, і просто грамотні люди, що їх і приваблювала американська нагорода.

Багато творів не мали особливої літературної вартості, але чимало з тих речей, що не потрапили в коло нагороджених чи відзначених, мали велику пізнавальну вартість, були зворушливі своєю не мистецькою, але життєвою правдою, трагічною долею української жінки — матері і бабуні.

Закінчення буде.

